

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

při Základní škole Praha – Kbely

„VŠICHNI JSME NA JEDNÉ LODI“

v souladu s metodikou MŠMT ČR, platný od 1. září 2023

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

PŘEDKLADATEL

Druh/typ školského zařízení:

Identifikační znak družiny:

Datum zápisu školy do rejstříku:

Datum zahájení činnosti:

Č. j. posledního rozhodnutí:

Autoři ŠVP družiny:

Koordinátor ŠVP:

Název ŠVP družiny:

Školní družina

112800157

1. 1. 2005

2. 4. 1996

S-MHMP 1403676/2015

**Bc. Petr Šeda, Bc. Lenka Friedlová,
Věra Pekárková**

Bc. Petr Šeda

„VŠICHNI JSME NA JEDNÉ LODI“

PRÁVNICKÁ OSOBA VYKONÁVAJÍCÍ ČINNOST

Název školy:

Adresa školy:

Ředitel školy:

Základní škola Praha - Kbely

Albrechtická 732/1, 197 00 Praha 19

Mgr. Eva Kulichová

tel./fax: +420 286 852 209 email:

info@skola-kbely.cz

Zástupce ředitele pro školní družinu:

Vedoucí školní družiny:

Identifikační číslo:

Identifikátor právnické osoby:

Identifikační znak základní školy:

Bc. Lenka Friedlová

Bc. Lenka Friedlová

61 384 780

600 040 445

102 301 727

ZŘIZOVATEL

Název:

Adresa:

Kontakty:

Městská část Praha 19, IČ 00 231 304

Semilská 43/1, 197 00 Praha 19

podatelna@kbely.mepnet.cz

info@kbely.mepnet.cz | +420 284 08 08 11

PLATNOST DOKUMENTU

DATUM PROJEDNÁNÍ PED. RADOU

1. září 2023

28. 8. 2023

Základní škola Praha - Kbely
Albrechtická 732/1
197 00 Praha 9 - Kbely
IČO: 61384780 DIČ: CZ61384780
Tel.: 734 751 307

ředitel školy
Mgr. Eva Kulichová

Razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Základní škola Praha - Kbely je úplná základní škola s devíti postupnými ročníky po třech až šesti paralelních třídách v ročníku. Její součástí kromě samotné školy je školní družina. Kapacita školní družiny činí 420 žáků.

Škola a i ŠD jsou umístěny v klidné části Kbel mezi ulicemi Toužimská a Albrechtická v přímé blízkosti centra městské části. Velkou výhodou je bohatá příroda, která se nachází v okolí a nabízí mnohé aktivity (Ekocentrum Prales, Letňansko-Kbelský lesopark, Satalická obora, Ctěnický háj). Rychlé je i spojení do centra hlavního města (např. vlakem z nádraží Praha-Kbely na Masarykovo nádraží).

Všechna oddělení školní družiny včetně ranní družiny jsou umístěna v nové budově základní školy. Oddělení pracují ve kmenových třídách. Všechny prostory, které ŠD v budově školy využívá, jsou uzpůsobeny pro její potřeby.

Každé oddělení může, dle platného rozvrhu školy, využívat tělocvičnu, sportovní halu, keramickou dílnu, počítačovou učebnu, školní hřiště, knihovnu a hudební učebnu.

Činnost školní družiny vychází z pedagogiky volného času. Cílem školní družiny je snaha o vytvoření místa pro odpočinek a relaxaci dětí po vyučování a zároveň přispět k cílenému ovlivňování jejich volného času. Při tvoření jednotlivých činností vychází všechny vychovatelky z ročního tematického plánu a propojují aktivity školní družiny s probíranými tématy v rámci vyučování. K dispozici pro tyto činnosti mají osnovy jednotlivých předmětů a vychází i ze školního vzdělávacího programu – Na cestě k cíli.

Školní družina má také ve své nabídce celou řadu specificky zaměřených kroužků, kde mohou děti rozvíjet svůj talent a své zájmy. Jedná se o kroužky keramiky, přírodovědný, sportovní kroužek a kroužek vaření. Nabídka kroužků se může každoročně měnit dle zájmu žáků. Dále školní družina umožňuje žákům navštěvovat širokou nabídku kroužků, které jsou pořádány v objektu základní školy.

2.1 Charakteristika žáků

Žáky ve školní družině tvoří z převážné části děti z Městské části Praha 19 - Kbely. Do běžných oddělení školní družiny jsou zařazeni rovněž žáci se SVP.

Při nedostatečné kapacitě školní družiny se přijímání žáků k zájmovému vzdělávání řídí kritérii k přijímání žáků k zájmovému vzdělávání.

2.2 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími soc. partnery

Předpokladem úspěšného plnění stanovených výchovných úkolů jsou pozitivní vztahy mezi prostředími, ve kterých děti žijí. Podmínkou partnerské spolupráce je vzájemné pochopení a respektování, které vyplývá ze znalostí cílů, obsahu a podmínek příslušné oblasti výchovy.

Za velmi významnou je nutno považovat neformální spolupráci učitelů a vychovatelek, např. rozhovory o dětech ve skupině, konzultace spojené s řešením výchovných problémů, vzájemné vyměňování zkušeností. Nejvíce příležitostí poskytuje doba, kdy učitel předává děti vychovatelce. Přes časové omezení je zde možnost, aby učitel podal vychovatelce základní informace o průběhu vyučování, nárocích na děti, závažných událostech, významných úspěších a neúspěších jednotlivých dětí, o jejich tělesném i duševním stavu, sociálních vztazích.

Vychovatelka informuje učitele o zájmové orientaci dětí, specifických schopnostech, úspěších i neúspěších v oblasti volnočasových aktivit, o závažných výchovných situacích a jejich řešení, o úrovni vědomostí a dovedností dětí v souvislosti s přípravou na vyučování atd.

Neméně důležitá je spolupráce vychovatelek ŠD s rodiči a dalšími rodinnými příslušníky. Vychovatelky a rodiče jsou partnery při výchově dětí. Partnerský vztah předpokládá dobrou vzájemnou informovanost, komunikaci, respektování i důvěru, že obě strany mají na mysli nejlepší zájem dítěte.

Formy spolupráce mezi vychovatelkami a rodiči jsou rozmanité.

Mezi klasické a dlouhodobě rozmanité patří:

- » individuální rozhovory,
- » telefonické rozhovory,
- » písemné kontakty,
- » třídní schůzky.

Individuální rozhovory se mohou uskutečnit ve stanovených konzultačních hodinách, v rámci třídních schůzek, při předávání a vyzvedávání dětí nebo v jiném předem domluveném čase. Zaměřují se na informace o zvláštnostech dítěte. Vychovatelka hovoří s rodiči o úspěších i problémech dítěte. Rozhovor neslouží pouze k řešení výchovných problémů. Vychovatelka nepožaduje, aby tyto problémy řešili rodiče doma, pokouší se najít nejvhodnější způsob řešení s podílem obou stran. Vychovatelky mají možnost upozornit rodiče na specifické schopnosti dětí,

nadání v určité oblasti, na zájmové zaměření, jeho povahové zvláštnosti. Informace o výchovných problémech jsou často nezbytné, není to však jediné, o čem vychovatelky a rodiče hovoří.

Obdobné požadavky platí i pro předávání informací telefonicky a písemně. I tyto formy v praxi často slouží především ke sdělování a řešení problémů či záležitostí čistě organizačního charakteru. Sdělení poznatku o dítěti rodičům je často chápáno jako forma trestu, což je chybné. Vzájemná informovanost je velmi důležitá.

Informace pro rodiče na třídních schůzkách se často týkají organizačních záležitostí ŠD. Kromě toho je důležité, aby rodiče dostali výstižnou, srozumitelnou a odborně podloženou informaci o výchovné funkci školní družiny. Průzkumy konané v této oblasti prokazují, že většina rodičů chápe ŠD jako zařízení pro hlídání dětí. Zasvěcené a vhodně podané informace o možnostech a efektu pedagogického ovlivňování volného času ve ŠD jsou nanejvýš žádoucí. Významná je také dohoda o režimu ŠD, vyzvedávání dětí a způsobu přípravy na vyučování.

Pro skutečně partnerskou spolupráci vychovatelek a rodičů jsou vhodné i méně tradiční formy spolupráce. Jejich cílem je navázat neformální přátelské vztahy, poznat se navzájem při společných činnostech, získat vzájemnou důvěru, rozšířit možnost spolupráce.

K těmto netradičním formám spolupráce patří:

- » Dny otevřených dveří,
- » společné činnosti rodičů a dětí (tělovýchovné aktivity, hra na hudební nástroje, soutěže rodinných týmů,...),
- » společenská setkání (výlety, besedy, táboráky, besídky, zájezdy, sportovní soutěže, prezentační dny ...).

Větší otevřenost ŠD rodičům výrazně přispívá k lepšímu vzájemnému pochopení. Zájem rodičů je vždy vítán a podporován. Využití odbornosti a zájmů rodičů může obohatit dětské aktivity. Vhodné je využít všech možností ke vzájemnému sblížení

Jednou z možných variant zpětné vazby o tom, jestli se školní družině daří naplňovat stanovené výchovné a vzdělávací programy a cíle, je získávání informací od rodičů a spokojenost dětí. Zpětná vazba je krokem ke zkvalitnění vzdělávání a k posílení spokojenosti veřejnosti se ŠD. Při sestavování celoročního plánu vychovatelky vycházejí z činností, které byly v předchozím roce úspěšné. Reagují na přání a zájmy žáků, spolupracují s třídními učitelkami.

2.3 Režim školní družiny

Při sestavování režimu dne, týdne či roku je přihlíženo k biorytmům člověka, ke křivce výkonnosti. Je známo, že v některých časových obdobích je výkonnost člověka menší, únava větší (ranní a večerní hodiny, doba po obědě, vždy po fyzicky či psychicky náročné činnosti, na začátku i na konci týdne, uprostřed pracovního týdne, na začátku i na konci školního roku, před klasifikací i po ní, po prázdninách, svátcích, mimořádných událostech).

V této době je vhodné zařazovat méně náročné činnosti spíše odpočinkového a rekreačního charakteru.

Při práci paní vychovatelek v ŠD je významné, že působí na děti v době zvýšené únavy po vyučování, prokazatelně snížené psychické aktivity a menší výkonnosti. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Psychická únava se často u dětí projevuje zvýšenou až překotnou pohybovou aktivitou. Těmto požadavkům je nutno přizpůsobit režim dne ve ŠD.

Při plánování činností tedy vychovatelka vychází z obecných pedagogicko-psychologických poznatků, z konkrétních podmínek ŠD i ze znalosti individuálních zvláštností dětí. Pokud je v provozu ranní družina, jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou.

Po vyučování a po obědě dochází k velkému poklesu výkonnosti, také zde jsou fyzicky i nenáročné činnosti odpočinkového charakteru. Mohou být hromadné, skupinové či individuální. Vhodné jsou zejména velmi nenásilně ovlivňované spontánní individuální či skupinové činnosti. Doba i způsob odpočinku se řídí potřebami dětí.

Po době klidného odpočinku následují činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci a to nejlépe venku. Je to vhodná kompenzace dopoledního sedavého zaměstnání. Pohybové rekreační aktivity zahrnují složku organizovanou i spontánní. Spontánní pohyb je projevem potřeb dítěte mladšího školního věku.

Jednotlivé druhy činností se navzájem prolínají. Poměrně snadno lze specifikovat činnosti odpočinkové (klidné, nenáročné) a rekreační (pohybově vydatné). Tyto dva druhy činností v režimu ŠD nesmějí chybět. Poněkud odlišné je postavení zájmových činností. Ty mohou mít podobu aktivit realizovaných v relativně delším časovém úseku (0,5-1 hodina) nebo krátkodobých prvků zájmových činností v rámci odpočinku a rekreace. Příprava na vyučování v širším smyslu může být součástí kteréhokoli jiného druhu výchovně vzdělávacích aktivit.

2.4 Projekty a mezinárodní spolupráce

V průběhu školního roku jsou ve školní družině realizovány aktivity a projekty, které navazují na výchovně vzdělávací činnost školy. Jejich výsledky prezentujeme v prostorách školy – vstupní hala, chodby školy a školní družiny, prostory školní družiny. Informace o průběhu těchto akcí najdou rodiče či veřejnost na webových stránkách školy nebo v místním tisku.

2.5 Cíle a obsah výchovně vzdělávací činnosti

Cíle zájmového vzdělávání ve školní družině vycházejí ze školního vzdělávacího programu naší školy Průvodce na cestě k cíli. Cíle vzdělávání ve školní družině také upravuje školský zákon § 2 odst. 2 a vyhláška č. 74/2005 Sb. § 8 odst. 5, 6.

Naším hlavním cílem je proměnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně. Zároveň s tím vytvářet podmínky pro smysluplné využití volného času v zájmových aktivitách ve známém prostředí a vybavovat žáky dostatkem námětů pro naplňování volného času, kterými se bude kompenzovat jednostranná zátěž ze školního vyučování.

Nabídkou všech zájmových činností všestranně rozvíjíme osobnost každého jednotlivce. Výběr a délku činností volíme s ohledem na individuální potřeby a zájmy žáků. Formou besed podporujeme u žáků zájem o dění kolem nás.

Vhodným prolínáním všech zájmových činností vedeme žáky ke vzájemné spolupráci, pomoci a toleranci, k upevňování kladných vztahů v kolektivu.

V prostorách školní družiny jsou dodržovány veškeré hygienické normy, které zajišťují zdravé prostředí (odpovídající světlo, teplo, čistota, větrání, hygienické vybavení). U žáků jsou upevňovány základní hygienické návyky.

Upevňováním hygienických návyků, dodržováním pitného režimu, otužováním, pobytem venku v okolí školy, vytvářením estetického prostředí ve všech prostorách školní družiny a dodržováním předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví vychováváme žáky ke zdravému životnímu stylu ve školní družině. Cíle obsahu vzdělávání ve školní družině zajišťují rovný přístup k zájmovému vzdělávání všem občanům České republiky, členských států EU a občanů z ostatních zemí, pobývajících na území České republiky v souladu se zákonem, zajišťujícím právo na vzdělávání, bez jakékoliv diskriminace, bez ohledu na rasu, barvu pleti, náboženskou příslušnost, etnický nebo sociální původ, zdravotní stav nebo jiného postavení občana.

ŠD se snaží dětem vytvořit co nejpříznivější psychosociální podmínky k trávení volného času. Zejména jí záleží na zajištění pohody prostředí a příznivého sociálního klimatu, které žáka podporuje v kreativitě a zájmech. Dále se snaží preventivně působit proti násilí, šikaně a dalším patologickým jevům

CÍLE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

1. Rozvíjet všestranně harmonickou osobnost, která bude vybavena mravními, duchovními a rozumovými schopnostmi.
2. Upevňovat a rozvíjet postoje ke zdravému životnímu stylu a uvědomění si odpovědnosti za své zdraví.
3. Posilovat dovednosti v kultivaci slovního projevu, rozvíjet slovní zásobu a její používání.
4. Učit žáky naslouchat a komunikovat v různých sociálních prostředích.
5. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jiným kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
6. Vést žáky k efektivnímu využití volného času, vybavovat je dostatkem námětů k jeho naplňování.
7. Nabídnout možnost odpočinku a relaxace.
8. Být žákovi průvodcem při objevování nových poznatků, probouzet jejich zvědavost a radost ze schopnosti učit se z vlastních zkušeností.
9. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztah k prostředí a přírodě.
9. Formovat životní postoje a vytvářet základy vědomí nepodléhat cizím negativním jevům.
10. Rozvíjet partnerské vztahy s rodiči nebo zákonnými zástupci a společně s nimi řešit jakékoliv situace.
11. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.
12. Rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti žáků.
13. Umožnit prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.

AKTIVITY VEDOUcí K NAPLNĚNÍ CÍLŮ

Pravidelná odpolední činnost ŠD je dána týdenní skladbou činností rozdělena do několika celků. Po vyučování a obědě ve školní jídelně následují činnosti – odpočinkové, zájmové (výtvarná, pracovní-technická, literární, dramatická, sportovní, dopravní a přírodovědná), rekreační, příprava na vyučování a spontánní aktivity.

Příležitostné akce jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to např. besídky, slavnosti, výlety, návštěvy výstav a muzeí. Zpravidla jsou tyto akce pro všechna oddělení a mohou se jich zúčastnit i rodiče a další osoby.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti. Při pobytu venku po organizované části následuje ve vymezeném prostoru možnost spontánních her. Do těchto aktivit se zahrnují i činnosti ranních a koncových družin. Role vychovatelky spočívá v těchto případech nejen v zajištění bezpečnosti, ale také v navození, podněcování a motivování vlastních aktivit žáků. Není vyloučena ani její osobní účast na některých hrách. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Odpočinkové činnosti nezahrnují jen klidové činnosti (poslechové, individuální hry, klid po obědě), ale i aktivní odpočinek, který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. závodivé hry při pobytu venku.

Příprava na vyučování nespočívá pouze ve vypracování domácích úkolů, ale zahrnujeme do ní i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevníme a rozšíříme poznatky, které žáci získali v době vyučování.

Při vypracovávání domácích úkolů hrají důležitou roli tyto aspekty:

- » požadavky rodičů
- » požadavky vyučujících
- » doba pobytu žáka v družině
- » potřeby žáka individuální

Písemnou přípravu na vyučování vykonávají žáci na základě dobrovolnosti a zároveň písemného souhlasu zákonných zástupců.

Základním prostředkem práce v družině je **hra**, která přináší kladné emoce a přináší žákům nové zážitky. Hra nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů

a odehrává se ve skutečném nebo navozeném prostředí. Podmínkou je přitažlivý, či zajímavý námět, který nabídne žákům přiměřeně náročný individuální nebo týmový úkol, problém k vyřešení nebo osobní výzvu.

HRA je více než zábavou, je prostředkem relaxace, rekreace, zdrojem radosti a napomáhá rozvoji nejrůznějších složek osobnosti - samostatnosti, zodpovědnosti, tvořivosti, rozhodnosti, schopnosti týmové práce a učí žáky vyrovnávat se s nezdary. Především však přivádí jedince k lepšímu poznání sebe samého a jeho dosud utajených schopností, odbouráváním různých bariér. Buduje psychickou odolnost, sebevědomí a sebedůvěru.

ZÁŽITKOVÁ PEDAGOGIKA je založena na prožitku a zkušenosti. Základem navozených situací je právě hra, která nabízí možnosti vstupu do nejrůznějších rolí, situací, vztahů a odehrává se ve skutečném či navozeném prostředí.

METODY A FORMY PRÁCE VEDOUcí K NAPLNĚNí CíLŮ

- » výklad
- » skupinová práce, individuální práce
- » komunikativní kruh
- » dramatizace
- » vyprávění
- » doplňování textů, zápisů
- » vycházky, exkurze, výlety
- » beseda
- » EVO
- » práce s mapou, atlasem
- » rozhovor
- » kvízy, křížovky, doplňovačky, rébusy
- » vědomostí a sportovní soutěže
- » hry – pohybové, konstruktivní, stolní, společenské, tvořivé, námětové, didaktické
- » relaxace
- » pohybové aktivity

- » práce s informacemi
- » diskuse
- » ankety, dotazníky
- » pracovní dílny-kresba, malba, koláž, lepení, stříhání, práce s netradičním materiálem

3. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ

- » vytváření příležitostí k různým typům odpočinkové činnosti - aktivní i klidové
- » spolupodílení dětí na tvorbě náplně práce
- » respektování individuálních schopností, dovedností, možností a zájmů dětí
- » upevňování pozitivních sociálních vztahů
- » pěstování základů morálky
- » dodržování základních pravidel komunikace
- » vytváření odpovědnosti za výsledky práce své i skupiny
- » rozvíjení vztahů ke spolužákům, ostatním lidem, přírodě a svému okolí
- » utváření kladného vztahu rodič – dítě – učitel - vychovatel
- » pomoc při přípravě na vyučování - formou didaktických her apod.
- » utváření pracovních návyků
- » vytváření pozitivního vztahu k mateřskému jazyku
- » rozvíjení vyjadřovacích schopností
- » účelné používání informační a komunikační technologií
- » podpora činnosti k upevňování zdraví a jeho ochrany
- » získávání poznatků využitelných pro běžný život

3.1 Pravidla hodnocení

Hodnocení žáka je důležitým prvkem komunikace mezi žákem, učitelem a rodiči. Průběžné hodnocení a pozitivní konkrétní popis toho, co žák zvládl, dává žákovi okamžitou zpětnou vazbu o tom, zda jeho chování, reakce, jednání, dovednosti jsou žádoucí nebo v čem je možné se zlepšit; hledají se další společná řešení.

Hodnocení žáka musí být vždy srozumitelné, podporující a přiměřené jeho věku.

Pedagogičtí pracovníci vedou žáka ke zvládnutí schopnosti sebehodnocení.

4 KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Jednotlivé vzdělávací cíle naší školní družiny by měly rozvíjet kompetence, které vybavují žáky prakticky udržitelnými dovednostmi. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální a personální, občanské a pracovní kompetence, kompetence k trávení volného času a kompetence digitální. Volnočasovými aktivitami navazujeme na kompetence pro školní výuku stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Kompetence k učení:

Žák:

- učí se s chutí a započatou prací dokončí,
- vybírá a využívá pro učení vhodné způsoby,
- umí kriticky zhodnotit svůj výkon,
- klade si otázky a spontánně na ně hledá odpovědi,
- získané poznatky dává do vzájemných souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích.

Kompetence k řešení problémů:

Žák:

- učí pochopit problém,
- promýšlí a plánuje řešení problému, používá logické myšlení,
- při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, které mu umožňují řešit problémy následující,
- hledá různé způsoby řešení problémů, rozlišuje správná a špatná řešení,
- chápe, že vyhýbání problému nevede k řešení,
- je kreativní a flexibilní (dovede se přizpůsobit změnám),
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a učí se je obhájit,
- je iniciativní, podnikavý a v případě potíží i houževnatý.

Kompetence komunikativní:

Žák:

- ovládá ke komunikaci jak řeč (slovně i písemně), tak i nonverbální prostředky komunikace,
- své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi dokáže formulovat ve větách,

- umí vyjádřit svůj vlastní názor, aktivně se zapojit do diskuse a řešit konflikty,
- komunikuje bez ostychu se svými vrstevníky i s dospělými i na veřejnosti,
- dokáže vyjadřovat kladné postoje sám k sobě i okolnímu prostředí,
- komunikuje kultivovaně, umí naslouchat a respektuje názor ostatních.

Kompetence sociální a personální:

Žák:

- se učí plánovat, organizovat a hodnotit své nápady,
- přistupuje odpovědně k zadaným úkolům a povinnostem,
- uvědomuje si, že za svou činnost odpovídá a nese důsledky,
- respektuje pravidla třídy,
- projevuje citlivost a ohleduplnost,
- rozpozná vhodné a nevhodné chování,
- zvládá práci ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis a respektovat ostatní, je tolerantní a solidární,
- vytváří pozitivní pocit o sobě samém, ovládá své jednání a chování tak, aby dosáhl sebeúcty a sebeuspokojení.

Kompetence občanská a pracovní:

Žák:

- si uvědomuje svá práva i práva druhých,
- negativně vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit,
- chová se zodpovědně i s ohledem na zdraví a bezpečí své i druhých,
- respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které tvoří tradiční hodnoty národa, etnika a sociální skupiny,
- váží si tradic a kulturního dědictví, kladně přijímá umělecká díla a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí,
- osvojuje si pracovní návyky, umí dodržovat bezpečnost při práci a umí používat vhodné nástroje a vybavení.

Kompetence k trávení volného času:

Žák:

- umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití,
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic,
- rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech,
- rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže (např. ze školního vyučování),
- vytváří návyky pro udržení zdravého životního stylu,

- získá pozitivní vztah ke sportu,
- dokáže řešit problémy v týmu,
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.
- si vybírá volnočasové činnosti, při kterých rozvíjí svou schopnost aktivního

Kompetence digitální:

Žák:

- žák umí zacházet a pracovat s digitálním zařízením úměrně svému věku,
- žák umí využívat digitální technologie pro zjišťování zajímavých informací související s volnočasovými aktivitami a jeho zájmy.

5. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

- » pro žáky 1. stupně ZŠ
- » je sestaven a podrobně rozpracován pro jednotlivé ročníky v tematických plánech, které jsou vytvářeny na jednotlivé školní roky

6. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

V souladu s vyhláškou č. 74/2005 Sb. v platném znění se jedná o:

- » pravidelnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování
 1. pravidelná denní docházka žáka - přihlášení žáka k zájmovému vzdělávání nejméně 4 dny v týdnu 5 po sobě jdoucích měsíců
 2. pravidelná docházka žáka – přihlášení žáka k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně jedenkrát za dva týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, pokud se nejedná o pravidelnou denní docházku
 3. nepravidelná a příležitostná docházka žáka přihlášeného k zájmovému vzdělávání v jiném rozsahu, než je uvedeno 1 nebo 2
- » příležitostnou zájmovou, výchovnou, rekreační nebo vzdělávací činností včetně možnosti přípravy na vyučování
- » využití otevřené nabídky spontánních činností

PŘÍLEŽITOSTNÉ

- » slavnosti, besídky, sportovní dny, výlety, exkurze, návštěvy divadelních představení a výstav...

PRAVIDELNÉ

- » každodenní pravidelná činnost přihlášených žáků v jednotlivých odděleních

INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE

- » diferenciaci náplně práce podle zájmu a schopností
- » nabídka spontánních činností
- » příprava na vyučování, individuální konzultace, řízené rozhovory
- » hry v ranní družině
- » odpolední klidové činnosti, pobyt venku

7. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah vzdělávání vede k rozvoji klíčových kompetencí. Koncepce našeho školního vzdělávacího programu vyžaduje komplexní přístup. Zahrnuje nejen jednotlivé činnosti, ale zejména jejich návaznost na další aktivity a jejich využívání pro celkové výchovné působení. Zvláštní důraz klademe na navozování situací a činností, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

Obsah vzdělávání obsahuje tyto oblasti:

- » „Člověk a jeho svět“
- » „Umění a kultura,
- » „Člověk a zdraví,
- » „Člověk a svět práce“.

Školní vzdělávací program školní družiny je rozšířen o oblast sebevzdělávací, zejména formou didaktických her, hlavolamů, doplňovaček, kvízů, křížovek, smyslových her, v rámci čtenářské gramotnosti je zařazována také práce s knihou, časopisem a odbornou literaturou.

Rozvíjíme poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a

děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, pozorovat je a přemýšlet o nich.

Žáci se učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Na počátku každého školního roku vychovatelky sestavují Rámcový roční plán příležitostných akcí (v něm budou zpracovány společné akce pro všechna oddělení) a Roční plán činnosti, který rozpracují po měsících. Měsíční plány činnosti jsou umístěny na viditelném místě v prostorách ŠD tak, aby se zákonní zástupci mohli seznámit s jejich obsahem. Budou v nich zakotveny činnosti, které se člení do pěti tematických celků:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas, člověk a tvořivá dílna
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Žáci poznávají nejbližší okolí, organizaci školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, městská policie, požární zbrojnice, poliklinika, pošta, kulturní dům, historické památky města,...), orientaci v prostoru a čase, besedy o našem městě a historii, oblast zahrnuje zásady bezpečnosti na cestě do školy, vycházkách a dopravní výchovu.

- » poznávání nejbližšího okolí
 - » organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti
 - » tematické vycházky do okolí školy, bezpečná cesta do školy
 - » služby v obci - tematické hry, malování toho, co nás zaujalo
 - » regionální pohádky, či pověsti, historie města, významné osobnosti
 - » posilování vztahů k místním tradicím
 - » poznáváme město - plán města, důležité instituce, kulturní památky
- dopravní výchova - řešení dopravních situací jak teoretických, tak i praktických,

- a) návštěva dopravního hřiště, didaktické hry s dopravními značkami,
- b) malování značek a dopravních prostředků, povinnosti chodce. ekologie - zájem o to, jak vypadá naše okolí, třídění odpadů atd.
- c) práce s počítačem

LIDÉ KOLEM NÁS

Žáci si osvojují zásady vhodného a společenského chování, toleranci, empatii, respekt, vzájemnou úctu, komunikaci slovní i mimoslovní, dodržování pravidel ve společnosti, předcházení rizikovým jevům, zařazení prvků etické, multikulturní a mediální výchovy.

Osvojování zásad vhodného chování a jednání mezi lidmi:

- » uvědomování si významu a podstaty tolerance a vzájemné úcty
- » základní práva a povinnosti občana
- » osvojování a dodržování základů společenského chování
- » vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení, které je založeno na vzájemné úctě, toleranci a radosti ze spolupráce
- » prvky mediální výchovy
- » učit žáky zacházet s odlišnostmi mezi lidmi
- » život v kulturně heterogenní společnosti
- » tolerance k národnostním menšinám
- » mateřský jazyk a národnost
- » násilí, rasismus a šikana
- » náboženské tradice a současnost
- » bilingvismus

LIDÉ A ČAS, ČLOVĚK A TVOŘIVÁ DÍLNA

Žáci se učí budovat a dodržovat správný režim, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas, vytvořit si základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit.

- » rozvoj tvořivosti žáků, získávání nových zkušeností a praktických dovedností
- » pojmenování některých kulturních a historických památek

- poznávání významných událostí regionu, jejich pojmenování
- » orientace v čase, dodržování denního režimu
 - » vnímání krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, jejich pozorování
 - » využívání bezpečných míst pro hru a trávení volného času
 - » seznamování s různými materiály a jeho vlastnostmi
 - » zvládání pracovních postupů
 - » dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny při práci
 - » práce s drobným přírodním materiálem, různými modelovacími hmoty s papírem, kartonem, textilem, se dřevem, pedigem, vlnou a látkami, se stavebnicemi
 - » rozvoj potřeby sounáležitosti, odpovědnosti za kvalitu provedené práce
 - » podpora účelné komunikace a sociálních vztahů mezi žáky

ROZMANITOSTI PŘÍRODY

Žáci se seznamují s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody prostřednictvím vycházek a pobytů v přírodě, pozorováním změn, využívají encyklopedie. Svoje poznatky pak následně mohou využít ve výtvarném nebo jiném zpracování.

- » pozorování proměn přírody v závislosti na střídání ročních období
- » poznávání rostlin a živočichů
- » četba příběhů, bajek a pohádek o zvířatech
- » péče o pokojové květiny
- » život v lese, na poli, u rybníka a na louce
- » zvířata ve městě
- » orientace v přírodě - určování světových stran různými způsoby
- » neživá příroda kolem nás
- » osvojování základů ochrany přírody

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Žáci poznávají sebe sama, získávají poučení o péči a o zdraví a nemocech, o úrazech a jejich předcházení, o zdravotní prevenci, o osobní hygieně a čistotě, umí ošetřit drobná poranění a besedují na toto téma.

- » poznáváme sami sebe - prohlubování znalostí o zdravotní prevenci a odpovědnosti za své zdraví, průběžná péče o osobní hygienu, předcházení úrazům
- » nácvik ošetření jednoduchého poranění
- » seznámení žáků s důležitými telefonními čísly
- » zásady správné výživy a správného stolování
- » co nám škodí, jídlo jako droga
- » pohybové a tělovýchovné aktivity s pravidelným pobytem venku

8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Školní družina je schopna tyto žáky integrovat a adekvátně s nimi pracovat. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami přihlíží vychovatelka při jejich začleňování do volnočasových aktivit k charakteru jejich výchovně vzdělávacích potřeb a věnuje jim průběžně zvýšenou pozornost.

Při zájmovém vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje vychovatelka s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení. Speciálně pedagogickou péči garantuje Školní poradenské pracoviště ve spolupráci s PPP, SPC a Střediskem výchovné péče. ŠVP pro zájmové vzdělávání vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností každého dítěte a žáka.

Rámcové cíle a záměry zájmového vzdělávání jsou pro vzdělávání všech žáků společné. Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem a žákům, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je, stejně jako ve vzdělávání žáků, které speciální vzdělávací potřeby nemají, vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého žáka, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhl co největší samostatnosti.

Účelem podpory zájmového vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při zájmovém vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vychovatel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Rozvoj osobnosti žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a

přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u žáka, který není ve svých možnostech primárně omezen. Proto je nutné vytvořit podmínky pro pozitivní přijetí. K tomu je nutné navázat úzkou spoluprací s rodiči všech žáků, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Školní družina vytváří při realizaci svého vzdělávacího programu podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných. Žáci jsou dle potřeby individualizováni, je jim poskytována v plné výši podpora v jejich začlenění do všech činností školní družiny; dle potřeby je na základě doporučení ŠPZ poskytováno podpůrné opatření ve formě přítomnosti asistenta pedagoga, který napomáhá žákům s jejich potřebami. Činnosti jsou přizpůsobovány potřebám a možnostem jednotlivých žáků, činnosti jsou různorodé a žáci mají vždy možnost výběru.

Organizace vzdělávání dítěte/žáka ve školní družině vychází z obtíží žáka ve vzdělávání, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ve školské zařízení. Organizace a podmínky zapojení žáka do aktivit školského zařízení pro zájmové vzdělávání jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. V případě, že žák potřebuje pro vzdělávání speciální pomůcky a kompenzační pomůcky, zváží školské poradenské zařízení, které z těchto podpor jsou pro žáka nezbytné také pro vzdělávání ve školní družině.

Organizace vzdělávání žáka ve školní družině vychází ze speciálních vzdělávacích potřeb žáka, respektuje specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na organizovaných aktivitách. Pokud činnosti vyžadují poskytnutí speciálních pomůcek včetně kompenzačních a žák nemůže využívat přidělené pomůcky pro vzdělávání, poskytne školské poradenské zařízení pomůcky nezbytné pro zapojení žáka i ve školském zařízení.

V případě, že účast na aktivitách školského zařízení vyžaduje u žáka také přítomnost asistenta pedagoga, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo přítomnost další osoby, poskytuje se jejich služba adekvátně potřebám žáka a délce pobytu ve školní družině.

Obdobné platí i u využívání prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace.

Pokud žák navštěvuje školní družinu a jeho zapojení do činností školského zařízení vyžaduje služby:

- a. asistenta pedagoga - 0,25 úvazku
- b. tlumočníka českého znakového jazyka - po dobu vzdělávání žáka – max. 0,25 úvazku
- c. nebo přepisovatele pro neslyšící,

jsou služby těchto odborníků zajištěny na dobu nezbytně nutnou - po dobu vzdělávání žáka.

Pokud bude vzdělávání žáka vyžadovat asistenta pedagoga ve školní družině, asistent pedagoga bude poskytován od 3. stupně podpůrných opatření v rozsahu od 0,25 úvazku, přičemž rozsah práce asistenta pedagoga je stanoven tak, aby mohl zajistit potřebnou podporu žáka ve školní družině. Asistent pedagoga může poskytovat podporu při vzdělávání žákovi nebo více žákům současně, a to s ohledem na povahu speciálních vzdělávacích potřeb těchto žáků.

9. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Pro bezproblémový průběh vzdělávání musí žák dodržovat „Vnitřní řád ŠD“, který navazuje na řád základní školy a zavazuje žáky:

- » dodržovat nařízení a pokynů vychovatelů;
- » dbát pravidel bezpečnosti v prostorách ŠD a při všech akcích pořádaných ŠD;
- » šetřit majetek školní, svůj i spolužáků (při případném poškození hradí nápravu viník);
- » chovat se slušně a zdvořile ke všem zaměstnancům i spolužákům;
- » neopouštět svévolně ŠD;
- » dodržovat zákaz nošení nebezpečných předmětů do ŠD.

9.1 Přijetí žáka k zájmovému vzdělávání

Školní družina je určena pro žáky 1. stupně ZŠ a přípravného ročníku. Na základě odevzdání zápisového lístku jsou žáci zařazeni do jednotlivých oddělení (zejména podle tříd, které navštěvují). Po přijetí se na ně vztahují veškeré povinnosti a práva, která jsou stanovena řádem školy a řádem školní družiny. V případě, že rodiče žáka nebudou mít o další vzdělávání žáka v ŠD zájem, je třeba ŠD písemně vyrozumět potřebným formulářem (Odhláška ze ŠD).

9.2 Přerušení nebo omezení provozu školní družiny

Provoz školní družiny lze v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění omezit nebo přerušit. Rozsah omezení nebo

přerušení stanoví ředitelka školy po projednání se zřizovatelem a informaci o omezení nebo přerušení provozu zveřejní ředitelka na přístupném místě ve škole neprodleně poté, co o omezení nebo přerušení provozu školní družiny rozhodne. Provoz lze ze závažných důvodů a po projednání se zřizovatelem omezit nebo přerušit i v jiném období než jsou hlavní nebo vedlejší prázdniny. Za závažné důvody se považují organizační či technické příčiny, které znemožňují řádné poskytování zájmového vzdělávání.

V případě závažného porušení povinností stanovených Vnitřním řádem školní družiny může ředitelka školy rozhodnout o podmíněném nebo úplném vyloučení žáka ze zájmového vzdělávání.

10. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Školní družina využívá pro svou činnost určené prostory, které svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám žáků mladšího školního věku.

Jsme vybaveni adekvátním spotřebním materiálem a pomůckami - stolní hry, stavebnice, dětské časopisy, hudební nástroje, příruční knihovna, sportovní nářadí, audiovizuální technika, ICT technika.

Pro pobyt venku máme k dispozici školní hřiště, které je v areálu školy, a prostory školní zahrady včetně zahradního altánu.

V blízkosti družiny se nachází Lesopark, Ekocentrum Prales a Centrální park Kbely.

11. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Zájmové vzdělávání zajišťují plně kvalifikované vychovatelky s ukončeným pedagogickým vzděláním nebo vzdělání dokončují. Průběžně se dále profesně vzdělávají.

Každá vychovatelka má vysokou míru empatie, dovede projevovat vřelý vztah k žákům, umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku účastníků. Dokáže vybranými aktivitami v žácích vzbuzovat zájem, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti. Zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činnosti. Průběžně prohlubují své znalosti v akreditovaných kurzech.

Vychovatelky školní družiny se účastní každoročně seminářů, které slouží k jejich dalšímu vzdělávání a své znalosti si též doplňují a rozšiřují formou samostudia.

Cílem všech pedagogů ve školní družině je vytvořit takové prostředí, ve kterém se všichni budou cítit příjemně a bezpečně.

PROFIL VYCHOVATELKY ŠKOLNÍ DRUŽINY

- » má vysokou míru empatie a dovede projevovat vřelý vztah k žákům
- » umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat se žáky
- » zná širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku žáků a umí je řídit
- » má organizační schopnosti, umí navazovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností
- » vybranými aktivitami dokáže v žácích vzbuzovat zájem o činnost, podporuje jejich sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti
- » zná bezpečnostní předpisy pro práci se žáky

12. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Měsíční poplatek za žáka ve školní družině činí 350,- Kč. Je vybírán ve dvou splátkách (září - prosinec, leden – červen) na celý školní rok ve formě bezhotovostní platby na účet školy. V případě, že jsou rodiče ve hmotné nouzi, je možné poplatek prominout. Pro tento případ je potřeba souhlasné vyjádření odboru sociálních věcí příslušného městského úřadu. Veškeré financování provozu ŠD je realizováno v rámci rozpočtu základní školy.

13. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Žáci jsou při nástupu do školní družiny poučeni o bezpečnosti a chování ve všech prostorách školy využívaných školní družinou (herny, společná chodba, WC, školní jídelna, školní cvičná kuchyňka, učebna informatiky, dětské hřiště, sportovní areál, školní zahrada, tělocvičny). Pro činnost školní družiny platí provozní řády pracoven.

Bezpečnost žáků při přechodu ze tříd po skončení vyučování do školní družiny nebo ze školní družiny do zájmových kroužků pořádaných školou je zajištěna osobním předáváním žáků mezi učiteli, vedoucími kroužků a vychovatelkami.

Vnitřní řád školní družiny jasně stanovuje podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví všech žáků ve školní družině a upravuje podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky a pravidlech chování žáků, podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před rizikovými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí a upřesňuje podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků.

Žáci školní družiny jsou pravidelně seznamováni s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví a s postupy, které zvyšují jejich bezpečnost. Jedná se zejména o možná rizika vyplývající z činnosti a provozu školní družiny, při volnočasových aktivitách, přesunech, účasti žáků na různých akcích apod.

Školní družina vytváří podmínky ochrany žáků před násilím, diskriminací, nepřátelstvím, šikanou a dalšími rizikovými jevy a pro spoluúčasť žáků na životě školy a školní družiny.

Úrazy jsou evidovány ve školní knize úrazů.

Podmínky pro utváření a upevňování hygienických návyků

- » vhodná struktura režimu žáků v družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- » vhodný stravovací a pitný režim
- » zdravé prostředí užívaných prostorů družiny podle platných norem
- » ochrana žáků před úrazem
- » výrazné označení všech nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů
- » dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky

- » klidné prostředí a příznivé sociální klima - otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání spolupráce a pomoc druhému
- » respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- » věková přiměřenost a vhodná motivace, dostatečná zpětná vazba
- » ochrana žáků před násilím, šikanou, nepřátelstvím, diskriminací a dalšími rizikovými jevy

- » vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školní družiny »
včasná informovanost žáků a jejich zákonných zástupců o činnosti
školní družiny a jejím vnitřním životě